

A társadalomkutatás módszerei I.

4. hét

Daróczy Gergely

Budapesti Corvinus Egyetem

2011. október. 6.

Notes

Outline

- 1 Bevezetés
- 2 Megbízhatóság és érvényesség
 - Példák
 - Fogalmak
- 3 Mérési hiba
 - Véletlen mérési hibák
 - Szisztematikus mérési hibák
- 4 Összefoglalás

Daróczy Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (4/14)

2011. október 6.

2 / 12

Notes

Újra a mérésről

Fogalmak

A mérés:

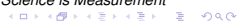
- megbízható,
- érvényes,
- precíz,
- hiteles,
- reprodukálható.

A (mérési) hiba lehet:

- véletlen,
- szisztematikus,
- reprodukálható,
- torzító,
- elkerülhetetlen.

Henry Stacy Marks (1879):
Science is Measurement

Daróczy Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (4/14)

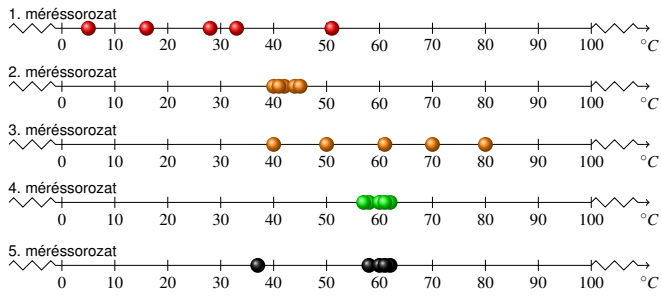
2011. október 6.

3 / 12

Notes

Megbízhatóság és érvényesség

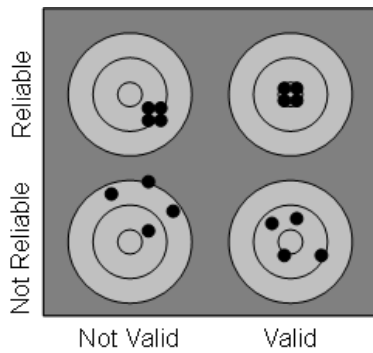
Méréseket végeztünk egy vödör 60°C hőmérsékletű vízben:

Notes

Megbízhatóság és érvényesség #2

Célkeresztben

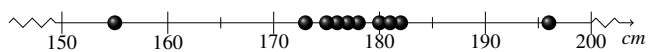
Source: customerthink.com

Notes

Megbízhatóság és érvényesség #3

Teszt

10 hallgató testmagasságát mértük:

Source: <http://www.wallpaperhere.com/>

Notes

Megbízhatóság és érvényesség #4

Fogalmak

Érvényesség

Érvényes egy mérés, ha azt méri, amit mérni akarunk.

A méréselmélet alapegyenlete:

$$\text{mért érték} \implies \text{valós érték}$$

Megbízhatóság

Megbízható a mérés, ha ugyanannak a dolognak az ismételt vagy párhuzamos mérései ugyanazt az eredményt adják

Daróczy Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (4/14)

2011. október 6.

7 / 12

Notes

Megbízhatóság és érvényesség #5

Fogalmak

Érvényesség

Érvényes egy mérés, érvényes, ha a mérési hiba várható értéke zérus(hoz közel van), azaz: nem követünk el **szisztematikus mérési hibát**.

A méréselmélet alapegyenlete:

$$\text{mért érték} = \begin{cases} \text{valós érték} \\ \text{mérési hiba} \end{cases} \begin{cases} \text{véletlen mérési hiba} \\ \text{szisztematikus mérési hiba} \end{cases}$$

Megbízhatóság

Megbízható a mérés, ha a **véletlen mérési hiba** szórása zérus(hoz közel van).

Daróczy Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (4/14)

2011. október 6.

8 / 12

Notes

Véletlen mérési hibák

A megbízhatóság

A véletlen mérési hibák:

- a vizsgált emberek viselkedést véletlenszerűen befolyásoló tényezők –
- amelyek nem befolyásolják a vizsgált változók értékeit.

Példa: a múlt havi jövedelem becslésekor

- rosszul emlékszünk a fizetési papíron szereplő számra,
- véletlenül beleszámítjuk a nem pénzbeli juttatásokat,
- véletlenül pont a múlt hónapban kaptunk jutalmat stb.

Egyéb példák?

Daróczy Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (4/14)

2011. október 6.

9 / 12

Notes

Szisztematikus mérési hibák

Az érvényesség

A szisztematikus hibák forrása: a társadalomtudományok területén általában közvetetten megfigyelhető jelenségek vagy elvont fogalmak vizsgálata során

- nem megfelelő indikátorokkal dolgozunk,
- nem vesszük észre/figyelembe, hogy egyéb indikátorok is hatással vannak a vizsgált jelenségre.

Példák:

- A múlt havi jövedelem becslésekor a bevallott jövedelmet befolyásolja az elvárás, hogy ne tűnjünk se nagyon szegénynek, se nagyon gazdagnak,
- A bevallott pártpreferenciát befolyásolja az elvárás, hogy ne támogassunk „extrém” politikai pártot.
- Kábítószer-fogyasztási szokásokat vizsgáló kérdőív fedlapján a Pázmány Péter Katolikus Egyetem logójának a szerepeltetése.

Egyéb példák?

Daróczi Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (4/14)

2011. október 6.

10 / 12

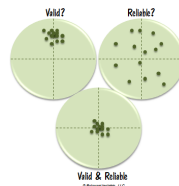
Notes

Összefoglalás

Megbízhatóság, érvényesség, pontosság

Az érvényesség tesztelése:

- érvényesség ránézésre,
- kritérium szerinti, előrejelző érvényesség,
- szerkezeti érvényesség,
- tartalmi érvényesség.

Forrás: <http://relevantinsights.com>

A megbízhatóság tesztelése:

- megfelelően magas esetszám bevonása a kutatásba,
- kutatás megismétlése,
- összevetés egyéb kutatási eredményekkel stb.

Konkrét példa?

Daróczi Gergely (BCE)

A társadalomkutatás módszerei I. (4/14)

2011. október 6.

11 / 12

Notes

Köszönöm a figyelmet!

Daróczi Gergely
daroczi.gergely@btk.ppke.hu

Notes
